

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

Deze EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa. Het doorsturen van de nieuwsbrief buiten deze doelgroep wordt niet op prijs gesteld. Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief. Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

In deze EU nieuwsbrief:

BENOEMING TOPPOSITIES BINNEN DE EU	2
In 2014 komen verschillende belangrijke posities binnen de EU vrij, te weten: voorzitter van het EP, voorzitter van de Europese Commissie, voorzitter van de Europese Raad en de Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid.	
RESULTATEN EP VERKIEZINGEN EN VORMING COALITIES EP	2
Alhoewel in Nederland Eurokritische partijen geen winst hebben weten te boeken, zijn zij elders in Europa toch de grote winnaar.	
PRIORITEITEN ITALIAANS VOorzITTERSCHAP RAAD VAN DE EUROPESE UNIE. 3	3
Van 1 juli tot en met 31 december 2014 is Italië voor de twaalfde keer voorzitter van de Raad van de Europese Unie. Italië neemt de voorzittershamer over van Griekenland.	
HERZIENING FINANCIËLE HERVORMINGSAGENDA VAN DE EU	4
Op 15 mei 2014 is een mededeling van de Europese Commissie gepubliceerd waarin de vooruitgang, die is geboekt bij de hervorming van het financiële stelsel, wordt geïnventariseerd	
PORTABILITY-RICHTLIJN	5
Het EP heeft op 15 april 2014 de portability richtlijn aangenomen, nadat eerder op 27 november 2013 in triloog een akkoord was bereikt.	
VOORSTEL TOT HERZIENING VAN DE IORP-RICHTLIJN & ANDER PENSIOENNIEUWS	5
Op 27 maart 2014 heeft de Commissie het reeds lang aangekondigde voorstel tot herziening van de IORP II richtlijn gepubliceerd, bijna één jaar later dan was voorzien.	
RICHTLIJN BEROEPSKWALIFICATIES	6
Eind december 2013 is de herziening van de richtlijn beroepskwalificaties officieel in het publicatieblad van de Europese Unie gepubliceerd.	
EUROPEAN LONG TERM INVESTMENT FUNDS	7
Het wetgevingsproces voor het voorstel voor een verordening van de Commissie van 26 juni 2013 voor de reglementering van Europese langetermijninvesterings-fondsen (European Long Term Investment Funds or ELTIFs) is nog volop in gang.	
IMD II, PRIPS en MIFID II	7
De parlementaire ECON-commissie stemde op 22 januari 2014 over het IMD II rapport van de Duitse EVP-er Werner Langen, nadat er in triloog een akkoord was bereikt over MiFID II (waarin als tussenoplossing tot de inwerkingtreding van IMD II de huidige IMD richtlijn werd aangepast).	
OMNIBUS II.....	8
De Omnibus II richtlijn werd op 11 maart 2014 goedgekeurd tijdens de plenaire vergadering van het EP, en door de Raad op 14 april 2014.	
SOLVENCY II – RAADPLEGING EIOPA.....	9
Ondertussen heeft de Commissie reeds een derde versie van de uitvoeringsmaatregelen van de Level 2 gedelegeerde handelingen (hierna L2) gecirculeerd naar de lidstaten.	
EIOPA CONFERENTIE 2014	11
De jaarlijkse EIOPA conferentie vindt plaats te Frankfurt op 19 november 2014.	
DE EUROPESE BANKEN UNIE UPDATE.....	11
De Europese bankenunie bestaat uit vier onderdelen: één gemeenschappelijk set van toezichtregels, banktoezicht op Europees niveau, een gezamenlijke aanpak van probleembanken en een Europees garantiestelsel voor spaarders.	
EUROPESE AGENDA	13
AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN.....	14

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

BENOEMING TOPPOSITIES BINNEN DE EU

In 2014 komen verschillende belangrijke posities binnen de EU vrij, te weten: voorzitter van het Europees Parlement (EP), voorzitter van de Europese Commissie, voorzitter van de Europese Raad (Raad) en de Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid. Kortom, de politieke machtsverhoudingen in de EU zullen binnenkort flink verschuiven.

De strijd ging met name om de positie van voorzitter van de Commissie. De verkiezingen voor het EP in mei 2014 waren de eerste sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon. In dit verdrag staat dat de Raad de uitslag van de verkiezingen mee moet wegen in haar voordracht van een kandidaat voor de positie van Commissievoorzitter. Dit heeft het EP aangegrepen om per fractie met eigen, zogenaamde 'Spitzenkandidaten', te komen. Het EP heeft zich uitgesproken voor de benoeming van oud premier van Luxemburg Jean-Claude Juncker als Spitzenkandidaat namens de grootste fractie (de EVP). Enkele regeringsleiders, waaronder Cameron (Groot-Brittannië), Reinfeldt (Zweden) en Orbán (Hongarije), waren van mening dat deze gang van zaken een onjuiste interpretatie van het Verdrag van Lissabon was. Zij keerden zich openlijk tegen een eventuele benoeming van Juncker, die in hun ogen te federalistisch is. Uiteindelijk heeft de Raad met een hoofdelijke stemming, waarin alleen Cameron en Orbán tegenstemden, ingestemd met de benoeming van Juncker. In de Raad is afgesproken dat het benoemingsproces en de rol van kandidaten zal worden geëvalueerd, als tegemoetkoming aan Cameron.

Tijdens een informeel diner op 16 juli aanstaande spreekt de Raad verder over overige belangrijke openstaande topfuncties in de EU. De regeringsleiders zullen tijdens dit diner tevens met Juncker in debat gaan over de prioriteiten van de EU. Van Rompuy is gevraagd om in aanloop naar dit diner met een voorstel te komen voor de verdere invulling van de andere Europese topfuncties - voorzitter van de Europese Raad, Hoge Vertegenwoordiger voor het Buitenland Beleid en eventuele vaste voorzitter van de Eurogroep. De huidige Commissie en Van Rompuy werken door tot 31 oktober 2014. De invulling van de overige posten binnen de Commissie wordt in overleg met de nieuwe Commissievoorzitter voor het einde van de huidige zittingstermijn van de Commissie rond moeten zijn.

RESULTATEN EP VERKIEZINGEN EN VORMING COALITIES EP

Alhoewel in Nederland Eurokritische partijen geen winst hebben weten te boeken, zijn zij elders in Europa toch de grote winnaar. In Frankrijk werd het rechtse Front National met 25% van de stemmen de grootste partij, in het Verenigd Koninkrijk won de onafhankelijkheidspartij UKIP met 28% van de stemmen en in Griekenland werd het radicaal linkse Syriza met 26,5% de winnaar van de verkiezingen. Toch blijven in het EP de christendemocraten en de sociaaldemocraten de grootste fracties.

In het EP werken de meeste partijen samen in brede fracties. De vorming van deze fracties is vaak een lastig proces. De twee grootste fracties, de Europese Volkspartij (met daarin het CDA) en de Socialisten en Democraten (met daarin de PvdA) zijn al lange tijd de grootste fracties. Beiden hebben licht verloren. De Alliantie van Liberalen en Democraten (met VVD en D66) heeft ook licht verloren en komt daarmee op vergelijkbare grootte als de Groenen (met GroenLinks).

Toch blijven de christendemocraten en sociaaldemocraten veruit de grootste, aangezien de overige partijen verdeeld zijn. De regeringspartijen die tot deze fracties behoren hebben in veel grote landen, zoals Duitsland, Polen, Italië en Spanje stand weten te houden. Het is zelfs waarschijnlijk dat de grootste partij, de EVP, in de nieuwe samenstelling van het EP vaker met de linksere S&D zal moeten samenwerken om een meerderheid te halen. Voorheen kon zij met meer rechtse partijen een meerderheid behalen. Dit leidt tot de ironische verkiezingsuitslag dat de ruk naar rechts in het kiezersgedrag in het EP wordt vertaald in een lichte verschuiving naar links.

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

Het aantal onderwerpen en commissies in het EP is te groot om als kleine individuele partij invloed te kunnen doen gelden. In de vorige samenstelling van het EP konden de vele niet gebonden partijen nauwelijks hun stempel op het beleid drukken. Daarom hechten partijen er veel waarde aan om een fractie te vormen, ook als zij ideologisch relatief ver van elkaar af staan. Zo blijkt uit de gegevens van 'Vote Watch', dat Wilders' PVV en het Franse Front National, waarmee hij wil samenwerken, in de helft van de gevallen tegenovergesteld stemt.

Met name de Eurokritische partijen zijn verdeeld. In aanloop naar de eerste vergadering van het nieuwe EP van 1 tot 3 juli is veel strijd geweest tussen drie groepen Eurokritische partijen om voldoende partijen (7) aan zich te kunnen binden om een fractie te vormen. Het gevolg is dat er nu mogelijk twee Eurokritische fracties ontstaan. Ten eerste de Europese Conservatieven en Hervormers, bestaande uit gematigd kritische partijen zoals de Christen Unie, SGP, de Britse Conservatieven en het Belgische N-VA. Ten tweede de kritische fractie van Europa van Vrijheid en Democratie, onder leiding van het Britse UKIP en de Vijf Sterren Beweging van de Italiaanse Beppe Grillo. Een derde kritische fractie, van de PVV en het Franse Front National, heeft onvoldoende partijen aan zich weten te binden om een fractie te kunnen vormen. De partijen uit deze derde groep zullen voorlopig zelfstandig verder gaan en later in het jaar een nieuwe poging ondernemen om alsnog een fractie te vormen.

Doordat de Eurokritische partijen sterk verdeeld zijn zal het wetgevingsproces in het EP waarschijnlijk niet ernstig ontregeld worden. Echter, de verwachting is dat de debatten zichtbaarder en luider zullen worden. Er komen immers naast de Eurocritici ook een aantal partijen in het EP met een obscure reputatie. Zo zal Griekenland drie leden leveren van de neonazistische Gouden Dageraad partij, in Hongarije is het zetelaantal van het uiterst rechtse Jobbik behouden en in Duitsland heeft het satirische Die Partei een zetel gewonnen.

PRIORITEITEN ITALIAANS VOorzITTERSCHAP RAAD VAN DE EUROPESE UNIE

Van 1 juli tot en met 31 december 2014 is Italië voor de twaalfde keer voorzitter van de Raad van de Europese Unie. Italië neemt de voorzittershamer over van Griekenland. Eén van de prioriteiten van het Italiaanse voorzitterschap is de bestrijding van de werkloosheid en het aanjagen van de economische groei in Europa. Daarnaast staat het voorzitterschap ook in het teken van de vorming van een nieuwe Europese Commissie en de verdeling van topfuncties in de Europese Unie.

De prioriteiten van het Italiaans voorzitterschap op economisch en financieel vlak zien er waarschijnlijk als volgt uit:

- Banen en economische groei

- Het scheppen van banen moet de economie van en het vertrouwen in de EU versterken. Eén manier om dit te realiseren zijn initiatieven om de werkgelegenheid te bevorderen.
- Het verbeteren van het concurrentievermogen van de EU. Het voorzitterschap wil dan ook zorg dragen dat het Horizon 2020 programma, dat op het verbeteren van het concurrentievermogen is gericht, goed van start gaat.
- Het verminderen van regeldruk. Op de achtergrond speelt de discussie over het teruggeven van bevoegdheden van de EU aan de lidstaten een rol.

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

- Structurele hervormingen

- Ondanks het feit dat Italië zelf onder verscherpt toezicht van de Europese Commissie staat, wordt de noodzaak tot moderniseren van de economieën in Europa en het op orde krijgen van de overheidsfinanciën benadrukt.

- Bankenunie

- Gedurende het voorzitterschap worden verdere stappen genomen in het opzetten van de bankenunie. Een onderdeel hiervan is een stresstest voor banken waarvan de resultaten eind 2014 bekend worden. Verder wordt er gewerkt aan het optuigen van het afwikkelingsfonds voor banken die in de problemen zijn geraakt.

Overige prioriteiten die worden genoemd zijn migratie, het verbeteren van de energievoorzieningszekerheid van de EU, het klimaat- en energiepakket 2030, en informatiebeveiliging.

Na afloop van de zittingstermijn van Italië nemen Letland (per 1 januari 2015) en vervolgens Luxemburg de voorzittershamer over. Samen worden deze drie landen *de trojka* genoemd. Een trojka beslaat anderhalf jaar en het is de bedoeling dat op deze manier de samenhang van het EU beleid verbeterd wordt. Naast het feit dat de drie landen een eigen werkprogramma opstellen worden een aantal zaken gezamenlijk aangepakt.

HERZIENING FINANCIËLE HERVORMINGSAGENDA VAN DE EU

Op 15 mei 2014 is een mededeling van de Europese Commissie gepubliceerd waarin de vooruitgang, die is geboekt bij de hervorming van het financiële stelsel, wordt geïnventariseerd. Daarnaast evalueert de Europese Commissie het algemene effect van de financiële hervormingsagenda van de EU, voor zover mogelijk.

De Europese regelgevingsagenda op financieel gebied is gericht op de totstandbrenging van een veiliger, transparanter en verantwoordelijker financieel stelsel dat ten dienste staat van de economie en de samenleving als geheel en bijdraagt aan duurzame groei. Hieronder volgt een overzicht van de doelstellingen van de hervormingen.

- Herstel en verdieping van de Europese interne markt voor financiële diensten.
- Invoering van een bankenunie.
- Opbouw van een weerbaarder en stabielere financieel stelsel.
- Meer transparantie, verantwoordelijkheid en consumentenbescherming om de integriteit van de markt te verzekeren en het vertrouwen van de consument te herstellen.
- Verbetering van de efficiëntie van het Europese financiële stelsel.

De hervormingen hebben tot doel dat crises in de toekomst minder waarschijnlijk wordt of een minder groot effect heeft. Nu is het financiële stelsel al op een aantal centrale punten aan het veranderen en verbeteren. Deze ontwikkeling zal naar verwachting verder doorzetten naarmate de hervormingen verder worden uitgevoerd. De Europese Commissie blijft echter waakzaam en zich proactief opstellen om de hervorming in haar geheel veilig te stellen en te reageren op nieuwe risico's of kwetsbare punten wanneer deze zich voordoen. Ook moet een aantal belangrijke hervormingen nog door het Parlement en de Raad worden aangenomen. De aandacht verschuift tevens naar de doeltreffende invoering en consequente toepassing van het nieuwe regelgevingskader.

Doorlopende monitoring en evaluatie is noodzakelijk om de tenuitvoerlegging en de algehele impact en doeltreffendheid van de hervormingen te kunnen beoordelen.

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

De komende tijd moet de politieke aandacht in toenemende mate uitgaan naar oplossingen om aan Europa's behoefte aan langetermijnfinanciering te voldoen en om een sterker gediversifieerd financieel stelsel te ontwikkelen met een groter aandeel van directe kapitaalmarktfinanciering en een sterkere betrokkenheid van institutionele beleggers en alternatieve financieringsbronnen. Deze kwesties moeten worden aangepakt om het concurrentievermogen van de Europese economie en het Europese bedrijfsleven te versterken.

PORTABILITY-RICHTLIJN

Het EP heeft op 15 april 2014 de portability richtlijn aangenomen, nadat eerder op 27 november 2013 in triloog een akkoord was bereikt. Hiermee is een einde gekomen aan jarenlange onderhandelingen over dit onderwerp. Deze richtlijn heeft tot doel de mobiliteit van EU-burgers binnen de EU te vergroten door het eenvoudiger te maken voor werknemers om pensioen op te bouwen en te behouden wanneer zij in een andere lidstaat gaan werken en wonen. Ook de voorwaarden voor de opbouw van pensioenrechten, zoals bijvoorbeeld de lengte van de vestigingsperiode en de minimum leeftijd, worden aangepast. Lidstaten moeten uiterlijk 21 mei 2018 de richtlijn omzetten in nationale wetgeving.

De '[Richtlijn 2014/50/EU](#)' van het EP en de Raad, van 16 april 2014, betreffende minimumvereisten voor de vergroting van de mobiliteit van werknemers tussen de lidstaten door het verbeteren van de verwerving en het behoud van aanvullende pensioenrechten', werd getekend op 16 april en verscheen op 30 april jl. in het publicatieblad.

VOORSTEL TOT HERZIENING VAN DE IORP-RICHTLIJN & ANDER PENSIOENNIEUWS

Op 27 maart 2014 heeft de Commissie het reeds lang aangekondigde voorstel tot herziening van de IORP II richtlijn, bijna één jaar later dan was voorzien, gepubliceerd. Het voorstel maakt deel uit van een reeks initiatieven die Commissaris Barnier in mei 2013 aankondigde in de Mededeling van de Commissie over de langetermijnfinanciering van de economie. Dit is een soort actieplan voor de volgende Commissie.

Aangezien het EP aan een nieuwe ambtstermijn begint na de Europese verkiezingen van mei 2014 is er voor het IORP II voorstel nog geen rapporteur aangesteld. Ook het Grieks voorzitterschap heeft geen enkele werkgroep daaromtrent samengeroepen.

Het nieuwe voorstel verschilt op een aantal punten van het eerste informele voorstel. De vereisten van goed bestuur en adequate informatievoorziening voor de pensioendeelnemers vormen een belangrijk onderdeel van het voorstel. In dit voorstel zijn geen kwantitatieve vereisten neergelegd, waarvoor al jaren door de pensioenfederaties werd gevreesd, maar is er wel een vereiste voorzien voor eigen evaluatie van het risico (een halve ORSA?). De Nederlandse Pensioenfederatie noemt het ontbreken van de kwantitatieve vereisten positief, maar is terughoudend met betrekking tot de vereisten van informatievoorziening die mogelijk bestaat uit teveel en ongerichte informatie. "In Nederland is, gebaseerd op langjarige praktijkervaring, juist het traject ingezet naar een meer gelaagde, vraaggestuurde deelnemerscommunicatie", aldus de Federatie. De Nederlandse Tweede Kamer heeft inmiddels de gele kaart procedure gestart tegen het Europees voorstel. Ondertussen blijft EIOPA wel werken op de "holistic balance sheet (zie bijvoorbeeld haar 'nutshell note' van 4 maart 2014: ["IORP II in a Nutshell: What is the Holistic Balance Sheet?"](#)). Sommige commentatoren verwachten dat het Nederlands voorzitterschap, in 2016, dit dossier zal willen afronden.

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

EIOPA heeft verder bij monde van de voorzitter van EIOPA's Financial Stability Committee, Patrick Darlap (die sprak op een vergadering van het Oostenrijks actuariel genootschap), aangekondigd dat voor volgend jaar stress tests voor de bedrijfs- en sectorpensioenfondsen worden gepland. Deze zouden wellicht kunnen samenvallen met QIS2, aldus Falco Valkenburg, voorzitter van het Pensions Committee van de Europese actuarissenkoepel. Een herziening van IORP II is al gepland voor 2018.

Derde pijler pensioenen (PPP)

EIOPA publiceerde op 19 februari [haar voorlopig rapport](#), op verzoek van de Europese Commissie, over wat er nodig zou zijn om een Europese markt voor derde pijler pensioenen te ontwikkelen. In dit voorlopig rapport legt EIOPA een aantal basisopties uit voor het reglementeren van PPP op Europees niveau.

Verder gaat het rapport in op de transparantie en rapporteringsvereisten, evenals op de distributie- en productvereisten. Het rapport is uitvoerig besproken in een conferentie over derde pijler pensioenen georganiseerd te Bratislava door EIOPA en de Nationale Bank van Slowakije op 14 april 2014. Dit voorlopige rapport is de tweede stap in het proces. Eerder in 2013 publiceerde EIOPA over hetzelfde onderwerp een discussienota. Eind 2014 wordt een eindrapport verwacht.

RICHTLIJN BEROEPSKWALIFICATIES

Eind december 2013 is de herziening van de richtlijn beroepskwalificaties officieel in het publicatieblad van de Europese Unie gepubliceerd. De lidstaten moeten nu de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen implementeren om uiterlijk op 18 januari 2016 aan de herziene richtlijn te voldoen. Ook moeten de lidstaten de Europese Commissie op de hoogte houden van het implementatieproces.

De herziene richtlijn leidt onder andere tot de introductie van een Europese beroepskaart. Dit is een elektronisch certificaat dat wordt afgegeven om te bewijzen dat de beroepsbeoefenaar aan alle noodzakelijke voorwaarden voldoet om tijdelijk en incidenteel diensten te verrichten in een andere lidstaat of dat de beroepskwalificaties met het oog op vestiging in een ontvangende lidstaat erkend zijn. Van 7 april 2014 t/m 13 juni 2014 was er een openbare consultatie omtrent de beroepskaart waarin belanghebbenden hun kijk op de kaart konden geven. De consultatie richtte zich slechts op een aantal beroepen: verpleegkundige, arts, apotheker, fysiotherapeut, ingenieur, berggids en vastgoedmakelaar. Voor deze beroepen werd gekeken of een Europese beroepskaart geschikt zou zijn.

Verder hebben lidstaten, in overeenstemming met het werkplan dat de Commissie in oktober 2013 had gepubliceerd, alle informatie met betrekking tot de regulering van beroepen verwerkt in de Regulated Professions Database. Op basis hiervan heeft de Commissie op 8 mei 2014 een [European Map of regulated professions](#) gepubliceerd die weergeeft hoe verschillende beroepen zijn gereguleerd in de Europese lidstaten.

Daarnaast hebben de lidstaten reeds een gedetailleerde screening gedaan van gereguleerde beroepen in het eerste cluster. Het eerste cluster bestaat uit de sectoren zakelijke dienstverlening, bouw, productie, vastgoed, transport, groothandel en kleinhandel. Momenteel vinden er 'mutual evaluation exercises' plaats waarbij lidstaten de resultaten van hun nationale screenings met elkaar delen om best practices te identificeren. Deze mutual evaluation exercises vormen de basis voor nationale actieplannen waarin de lidstaten laten weten welke maatregelen ze hebben genomen en nog gaan nemen om onrechtvaardige en disproportionele belemmeringen voor de toegang tot een bepaald beroep te verwijderen. De actieplannen moeten in april 2015 afgerond zijn. Tegelijkertijd zijn de lidstaten in juni 2014 begonnen met de gedetailleerde nationale screenings van gereguleerde beroepen uit het tweede cluster.

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

Het tweede cluster omvat de sectoren onderwijs, entertainment, gezondheidszorg en sociale diensten, overige netwerkdiensten, de publieke sector, toerisme, en andere diensten/activiteiten. De mutual evaluation exercises zullen aanvangen in november. De nationale actieplannen omtrent het tweede cluster moeten vervolgens in januari 2016 ingeleverd worden bij de Europese Commissie.

EUROPEAN LONG TERM INVESTMENT FUNDS

Het wetgevingsproces voor het voorstel voor een verordening van de Commissie van 26 juni 2013 voor de reglementering van Europese langetermijninvesterings-fondsen ([European Long Term Investment Funds](#) or ELTIFs) is nog volop in gang. Het EP stemde op 17 april tijdens haar plenaire vergadering in met de amendementen maar niet met het rapport om zo een tweede lezing te voorkomen. In de raad volgen de werkvergaderingen zich in snel tempo op, de laatste compromistekst dateert van 13 juni 2014.

Het voorstel beoogt de invoering van een nieuw type private investeringsfondsen van het alternatieve type (geen UCITS fondsen, maar AIFM type fondsen) met de bedoeling het niet-bancaire financieringsaanbod in de Unie op te krikken. Er wordt verwacht dat institutionele investeerders zoals pensioenfondsen en verzekeraars (die zelf niet rechtstreeks actief zouden zijn op de markt van bv. infrastructuur projecten of MKB financiering) in deze fondsen zullen investeren, maar ook particulieren. Het voorstel laat het aan de fondsenmanager over om over vervroegde terugbetalingen te beslissen.

IMD II, PRIPS en MIFID II

De parlementaire ECON-commissie stemde op 22 januari 2014 over het IMD II rapport van de Duitse EVP-er Werner Langen, nadat er in triloog een akkoord was bereikt over MiFID II (waarin als tussenoplossing tot de inwerkingtreding van IMD II de huidige IMD richtlijn werd aangepast). Dit MiFID II triloogakkoord deblokkeerde een aantal heikele punten die van belang zijn voor IMD II. De plenaire vergadering stemde op 26 februari over de IMD II amendementen (en niet over het rapport) om zo de Raad toe te laten haar visie te formuleren. De Ierse, Litouwse en Griekse voorzitterschappen hadden zich sinds 2012 vooral gefocust op het grote Bankenunie-dossier waardoor andere dossiers waren blijven liggen. Het huidige Griekse voorzitterschap heeft nu het IMD dossier opgenomen; het laatste compromis dateert van 20 juni. Het voorzitterschap stelt onder andere voor om de naam van de richtlijn te veranderen in 'Richtlijn verzekerings-distributie' en stroomlijnt tegelijkertijd een aantal artikelen en definities. De Lidstaten stellen ook voor om een productiegoedkeuringsproces in te voeren vooraleer een verzekeraar een polis op de markt brengt of daaraan wijzigingen aanbrengt.

"An insurance undertaking which manufactures any insurance product for sale to customers shall maintain, operate and review a process for the approval of each insurance product or significant adaptations of an existing insurance product before it is marketed or distributed to customers."

Het verbod op koppelverkoop lijkt stand te houden maar enkel in het geval van 'advised sales': elk deel van een pakket moet ook apart aangeboden kunnen worden. Zodra de Raad een general approach heeft bereikt, en indien het EP het rapport Langen in de nieuwe legislatuur overneemt, en een nieuwe rapporteur en schaduwrapporteurs heeft aangeduid kan de triloog starten.

EIOPA organiseert ondertussen een evenement in het kader van dit richtlijnvoorstel over belangenconflicten bij verzekeringsbeleggingsproducten op 11 juli in Frankfurt.

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

Het rapport met de compromisamendementen betreffende het voorstel tot de PRIIPs-verordening, dat ondertussen PRIIPs geworden is (verordening betreffende essentiële informatiedocumenten voor verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten) werd op 15 april 2014 door het EP aangenomen. Eerder op 1 april was overeenstemming bereikt in triloog waardoor de eerste lezing kon worden afgerond. De verordening is voorlopig niet van toepassing op derde pijler pensioenproducten, maar deze huidige uitzondering moet binnen vier jaar gerevalueerd worden. De PRIIP 'fabrikant' moet instaan voor de opmaak van de fiche, die ook op zijn website te vinden zal moeten zijn. Het voorstel tot verordening is nog niet verschenen in het Publicatieblad.

Het triloog akkoord betreffende MiFID II dat op 14 januari 2014 werd bereikt tussen de medewetgevers en de Commissie heeft ervoor gezorgd dat het EP en de Raad in april het voorstel formeel konden goedkeuren. De richtlijn werd ondertussen getekend en verscheen op 12 juni in het PB als '[Richtlijn 2014/65/EU](#)' van het EP en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van richtlijn 2002/92/EG en richtlijn 2011/61/EU (herschikking)'. De lidstaten moeten tegen 3 juli 2016 deze beschikkingen omgezet hebben naar nationaal recht, met toepassingsdatum 3 januari 2017. Samen met MiFID II/MiFIR krijgt ESMA de bevoegdheden om zo'n honderdtal Regulatory Technical Standards (RTS) en Implementing Technical Standards (ITS) voor te bereiden, evenals het verstrekken van technische adviezen aan de Commissie ter voorbereiding van de gedelegeerde handelingen.

OMNIBUS II

De Omnibus II richtlijn werd op 11 maart 2014 goedgekeurd tijdens de plenaire vergadering van het EP, en door de Raad op 14 april 2014. Op 22 mei 2014 verscheen "[Richtlijn 2014/51/EU](#) van het EP en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van de Richtlijnen 2003/71/EG en 2009/138/EG, alsmede de Verordeningen (EG) nr. 1060/2009, (EU) nr. 1094/2010 en (EU) nr. 1095/2010 betreffende de bevoegdheden van de Europese toezichthoudende autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen en de Europese toezichthoudende autoriteit voor effecten en markten" in het publicatieblad. Deze publicatie rondde de lange totstandkoming van Omnibus II af. Datum van omzetting naar nationaal recht blijft ongewijzigd op 31 maart 2015, en toepassingsdatum 1 januari 2016.

Ter herinnering: Omnibus II werd voorgesteld in januari 2011 om de SII richtlijn aan te passen aan het Lissabon verdrag en de ESA verordeningen maar door de financiële crisis waren meer dan enkel 'technische aanpassingen' nodig. Een gecoördineerde versie (Engels) is in de handel verkrijgbaar via www.businesslawnet.be.

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

SOLVENCY II – RAADPLEGING EIOPA

Level 2

De Commissie heeft reeds een derde versie van de uitvoeringsmaatregelen van de Level 2 gedelegeerde handelingen (hierna L2) gecirculeerd naar de lidstaten. De vorige enige versie van de L2 teksten (400 pagina's) dateerde van einde oktober 2011 en alle belanghebbenden keken reikhalzend uit naar een nieuwe, aangepaste versie. Deze werd gepresenteerd in januari (met datum 20 december); de laatste (derde herwerkte) versie dateert van 14 maart. De Commissie heeft die L2 teksten vooral aangepast in functie van de wijzigingen ten gevolge van OII, hoewel bepaalde hoofdstukken nu toch wel strikter geschreven zijn, zoals het hoofdstuk 'Own funds'. De Commissie heeft reeds tweemaal met de lidstaten hierover vergaderd, via de Expert Group - Banking Payments and Insurance (op 28 januari en op 26 maart), en vindt dat voldoende; de focus lag telkens op lange termijn verzekeringsgaranties en op lange termijn investeringen. De laatste vergadering met de nationale experts (eind mei) ging reeds over een ander onderwerp dan SII/OII. Maar de Volatility adjustment (VA) en de Credit rate adjustment (CRA) blijft de gemoederen bezig houden, vooral omdat EIOPA naar aanleiding van de stress tests van 2014 (zie hieronder) de VA en de CRA voor eind 2013 publiceerde. Deze ligt met zijn 22 BP ongeveer 15 BP lager dan wat de sector inschatte, zonder dat zij de verschillen goed begrijpt. Een onderschatting van de VA heeft een miljardenimpact op de kapitaalmiddelen van de sector, die daarom opheldering vraagt over de gebruikte methode. Daarenboven is het erg belangrijk dat uiteindelijk einde 2014 de rentestructuurcurves, met en zonder VA per kwartaal ter beschikking worden gesteld door EIOPA.

Wat de uiteindelijke kapitaalvereisten zullen zijn voor bepaalde lange termijninvesteringen is nog onduidelijk. Commissaris Barnier kondigde bij de voorstelling van zijn communicatie over de langetermijnfinanciering van de Europese economie op 27 maart aan dat de Commissie met het laatste EIOPA rapport rekening zal houden wanneer ze de SII DA formuleert, met inbegrip van de mogelijke aanpassingen van behandeling van activaklassen andere dan vereffectiseringen (zoals infrastructuur, MKB of sociale diensten) zoals in het origineel mandaat aan EIOPA werd gevraagd. Als actiepunt besluit de communicatie:

"actions: The Commission intends to adopt at the latest in September 2014 the Delegated Act for Solvency II, including a number of incentives to stimulate long-term investment by insurers."

Op het moment dat de Commissie de DA aan de Raad en het Parlement heeft gestuurd, hebben deze drie maanden tijd om hun akkoord te geven. Deze 3 maanden zijn eventueel verlengbaar met nog eens drie maanden, waarna de DA definitief worden.

Het tweede luik van L2 betreft technische uitvoeringsnormen (implementing technical measures of ITS), die de Commissie uitvaardigt als gedelegeerde handelingen maar op voorstel van EIOPA. EIOPA moet deze ITS voorstellen in drie delen, aldus OII: een eerste deel voor 30 oktober 2014, een tweede deel voor 30 juni 2015 en een derde deel voor 30 september 2015. In totaal moeten 21 ITS voorbereid worden. EIOPA plant echter maar twee reeksen: de eerste reeks consultaties begon al op 1 april (zelfs voordat OII kracht van wet had). Deze loopt nog tot 30 juni 2014. Het betreft de volgende consultaties:

- CP-14/004 consultation paper on the proposal with regard to the procedures to be used for granting supervisory approval for the use of ancillary own-fund items;
- CP-14/005 consultation paper on the proposal on the internal models approval processes;
- CP-14/006 consultation paper on the proposal on the process to reach a joint decision for group internal models;

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

- CP-14/007 consultation paper on the proposal on the procedures to be followed for the approval of the application of a matching adjustment;
- CP-14/008 consultation paper on the proposal for its on special purpose vehicles;
- CP-14/009 consultation paper on the proposal for its with regard to the supervisory approval procedure to use undertaking-specific parameters.

Rond 31 oktober zal EIOPA dan haar eerste voorstellen aan de Commissie voorleggen. De tweede reeks consultaties is aangekondigd voor december-maart 2015, met indiening van de voorstellen bij de Commissie op 30 juni 2015. Er zullen daarna geen verdere consultaties plaatsvinden.

Level 3

EIOPA heeft ook een reeks consultaties uitgeschreven over geplande SII richtsnoeren ter aanvulling van de richtlijn en de DA. Deze consultaties lopen van 2 juni tot 29 augustus 2014. Publicatie van de richtsnoeren is gepland voor februari 2015. Verdere consultaties over aanvullende richtsnoeren zijn gepland voor december 2014 tot maart 2015, met publicatie in juli 2015.

De huidige consultaties zijn:

- [Consultation Paper](#) on the proposal for Guidelines on Solvency II relating to Pillar
- [Consultation Paper](#) on the proposal for Guidelines on the Use of Internal Models
- [Consultation Paper](#) on the proposal for Guidelines on system of governance and own risks and solvency assessment
- [Consultation Paper](#) on the proposal for Guidelines on Supervisory Review Process
- [Consultation Paper](#) on the proposal for Guidelines on the methodology for Equivalence Assessment of national supervisory authorities under Solvency II
- [Consultation Paper](#) on the Impact Assessment of EIOPA Solvency II Guidelines
- [Annex](#) to the EIOPA consultation on the Guidelines for Solvency II

Insurance stress tests

EIOPA schreef op 30 april 2014 haar tweede verzekerings- 'stress test' uit. Het doel van de 2014 oefening is om de veerkracht van verzekeraars met betrekking tot het marktrisico te testen onder een combinatie van historische en hypothetische scenario's. Daarnaast zal ook het verzekeringstechnisch risico worden getest, met inbegrip van het element "lage rente". Deadline voor aflevering is 11 juli 2014. Uiterlijk op 31 juli moeten de NCAs de resultaten valideren en naar EIOPA sturen, dat dan tot half september de tijd krijgt om alle data te centraliseren en besluiten te nemen. Een rapport wordt verwacht in november 2014. In het kader van deze stress tests heeft EIOPA een reeks documenten ter beschikking gesteld zoals SII voorbereidende technische specificaties - een elegante manier om de TS van QIS5 up te daten? Wekelijks publiceert EIOPA antwoorden op [Q&A](#), met inbegrip van onder andere een bijgewerkt rapporteringsmodel.

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

EIOPA CONFERENTIE 2014

De jaarlijkse [EIOPA conferentie](#) vindt plaats in Frankfurt op 19 november 2014 met de volgende panels:

- Long-term financing of the economy - Sustainable Growth?"
- "Pensions - Does the new EU Pensions Directive reflect the needs of IORPs in Europe?"
- "Solvency II - From Regulation to Supervision"

Inschrijven kan [online](#).

DE EUROPESE BANKEN UNIE UPDATE

De Europese bankenunie bestaat uit vier onderdelen: één gemeenschappelijk set van toezichtregels, banktoezicht op Europees niveau, een gezamenlijke aanpak van probleebanken en een Europees garantiestelsel voor spaarders.

De regelgeving over het toezicht op Europees niveau (Single Supervisory Mechanism SSM) is reeds in het najaar van 2013 afgerond. In het voorjaar van 2014 werd er overeenstemming bereikt tussen de Raad en het EP over de gezamenlijke aanpak van probleebanken (Single Resolution Mechanism SRM), het Europees garantiestelsel voor spaarders (Deposit Guarantee Scheme DGS) en de Richtlijn Bank- herstel en resolutie (BRRD). Uiteindelijk stemde het EP op 15 april in met de voorstellen. Deze worden momenteel door de juridische experts van de Raad en het Parlement beoordeeld. DGS en BRRD zijn reeds in het publicatieblad verschenen.

Het SRM regelt op Europees niveau het proces om te bepalen of een bank in resolutie wordt geplaatst en welke stappen moeten worden gezet om de bank failliet te laten gaan. De Europese Centrale Bank (ECB) wordt als Europees toezichthouder hoofdverantwoordelijk voor het bepalen of een bank in resolutie wordt geplaatst. Een Europese resolutie-autoriteit wordt vervolgens verantwoordelijk voor het besluit over het stappenplan bij de afwikkeling van een bank. Om zo snel en efficiënt mogelijk een besluit te kunnen nemen over dit stappenplan, vaak binnen een weekeinde, is een gestroomlijnde besluitvormingsprocedure afgesproken. Een Europees resolutiefonds zal in 8 jaar tijd moeten worden opgebouwd. In deze acht jaar worden bijdragen van banken betaald aan nationale 'potten'. Deze worden geleidelijk samengevoegd, zodat na 8 jaar één Europees fonds ontstaat. Het SRM treedt per 1 januari 2015 in werking, de bepalingen rond bail-in per januari 2016.

Het BRRD harmoniseert de crisismangementaanpak binnen Europa. Zo geeft het dezelfde resolutiebevoegdheden aan alle Europese resolutie-autoriteiten. De richtlijn schrijft onder meer voor dat banken herstel- en afwikkelplannen moeten opstellen waardoor zij in een crisis op een zodanige manier kunnen worden afgewikkeld dat dit geen effect heeft op de financiële stabiliteit en de overheid niet (weer) hoeft bij te springen. Een van de belangrijkste instrumenten die een autoriteit hierbij tot zijn beschikking krijgt, is bail-in. Dit houdt in dat aandeelhouders van de bank en crediteuren (o.a. obligatiehouders) als eersten de verliezen bij een bank moeten opvangen om zo de solvabiliteit van de bank te versterken. Elke lidstaat dient in aanvulling hierop een nationaal resolutiefonds op te zetten. Banken die deel uitmaken van de Bankenunie storten de bijdrage in het Europese fonds.

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

De richtlijn DGS geeft in heel Europa de garantie dat spaartegoeden tot € 100.000 worden gedekt. Banken worden verplicht om vooraf nationale depositogarantiestelsels te financieren. Na tien jaar moet in het DGS-fonds een bedrag zitten van ten minste 0,8% van de totale gedekte spaartegoeden. Lidstaten mogen, na akkoord van de Europese Commissie, de grootte van het fonds terugbrengen naar 0,5% van de gedekte spaartegoeden als haar bancaire markt sterk is geconcentreerd.

Momenteel voert de ECB een stresstest (Balance Sheet Assessment en Asset Quality Review) uit op 128 banken van de Europese Unie. Hierbij toetst de ECB in samenwerking met de nationale centrale banken de financiële gezondheid van de banken die onder haar directe toezicht zullen komen te staan. Voor deze test zijn een aantal strenge eisen door de European Systemic Risk Board opgesteld. De resultaten van deze doorlichting van de boeken wordt begin oktober verwacht. Hierna kan het Europees toezicht vanaf november beginnen.

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

EUROPESE AGENDA

2014

Juni 2014	Aanvang mutual evaluation exercises richtlijn beroepskwalificaties (eerste cluster)
Juni 2014	Aanvang gedetailleerde nationale screening richtlijn beroepskwalificaties (tweede cluster)
1 juli 2014	Italië voorzitter Raad van de EU
1-3 juli 2014	Eerste plenaire constituerende vergadering nieuw EP
11 juli 2014	Deadline stress test verzekeraars
11 juli	EIOPA event belangenconflicten bij verzekeringsbeleggingsproducten
29 augustus 2014	Deadline consultatie SII richtsnoeren (eerste deel)
September 2014	Commissie neemt DA SII aan en legt aan EP en Raad voor
30 oktober 2014	Eerste deel ITS voorstel EIOPA aan Commissie
31 oktober 2014	Einde termijn Commissie Barroso II
November 2014	Aanvang mutual evaluation exercises richtlijn beroepskwalificaties (tweede cluster)
19 november 2014	EIOPA conferentie
December 2014	Start tweede consultatie reeks ITS
December 2014	Start tweede consultatie SII richtsnoeren
Eind 2014	Eindrapport derde pijler pensioenen
Eind 2014	Rentestructuurcurves beschikbaar

2015 en verder

1 januari 2015	Letland voorzitter Raad van de EU
1 januari 2015	SRM treedt in werking
Februari 2015	Publicatie 1 ^{ste} reeks SII richtsnoeren
31 maart 2015	Deadline omzetting Omnibus II richtlijn
April 2015	Afronding nationale actieplannen beroepskwalificaties eerste cluster
30 juni 2015	Tweede deel ITS voorstel
Juli 2015	Publicatie 2 ^{de} reeks SII richtsnoeren
1 januari 2016	Toepassing SII
Januari 2016	Afronding nationale actieplannen beroepskwalificaties tweede cluster
3 juli 2016	Deadline omzetting MiFID II richtlijn
21 mei 2018	Deadline omzetting portability richtlijn
2018	Herziening IORP II

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN

AEIP:	European Association of Paritarian Institutions of Social Protection
AIFM:	Alternative Investment Fund Management
BRRD:	Bank Recovery and Resolution Directive
CRA:	Credit Rate Adjustment
DA:	Delegated Act
DGS:	Deposit Guarantee Scheme
EBA:	European Banking Authority
ECB:	Europese Centrale Bank
ECON:	Committee on Economic and Monetary Affairs (EP)
EIOPA:	European Insurance and Occupational Pensions Authority
ELTIF:	European Long Term Investment Funds
EPP:	European People Party (NL: EVP)
ESAs:	European Supervisory Authorities
ESFS:	European System of Financial Supervision
ESMA:	European Securities and Markets Authority
IMD:	Insurance Mediation Directive
IORP:	Institutions for Occupational Retirement Provision
ITS:	Implementing Technical Measures
L2:	Level 2 (gedelegeerde handelingen, RTS en ITS)
L3:	Level 3 (richtsnoeren en aanbevelingen)
MIFID:	Markets in Financial Instruments Directive
MIFIR:	Markets in Financial Instruments Regulation
N-VA:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
O II:	Omnibus II
ORSA:	Own Risk and Solvency Assessment
PPP:	Personal Pension Plans
PRIIPs:	Packaged Retail and Insurance-based Investment Products
PRIPs:	Packaged Retail Investment Products
QIS:	Quantitative Impact Study
RTS:	Regulatory Technical Standards
S&D:	Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats

EU NIEUWSBRIEF KONINKLIJK ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

SII:	Solvency II
SRM:	Single Resolution Mechanism
SSM:	Single Supervisory Mechanism
UCITS:	Undertakings for the Collective Investment in Transferable Securities
UKIP:	United Kingdom Independence Party
VA:	Volatility Adjustment

Deze Nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens en Lieve Lowet, partners bij ICODA European Affairs. Beiden hebben meer dan vijftien jaar praktijkervaring in Brussel. ICODA European Affairs is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor van ICODA is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureau diensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.